

3 НЕДАВНИХ ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

(Кореспонденція з Європи до "Укр. Шод. Вістий").

Діалектика революції.

Сталося те, про що не дали як рік назад писали в київському органі п. соц.-революційних, "Трудовий Республіканець", а саме, навіть найправильніші елементи з уряду української народної республіки (петлюрівського) подали ся до большевиків, без вероту, без застерень, без позирання на "що скаже Франція" почимчикували собі по-той бік/санітарного кордону, після цілого року безкрайної боротьби на користь світової чорної сотні.

Тоді, ще рік тому назад, ліві елементи партії с.-р. у Києві потягли до гадя "всіх властей радам". Вже тоді ціла половина київської організації настоювала на безоглядному прийнятті принципів пролетарської революції, але не так вишло, як бажало ся, не туди сунули, де боеві заклики луною гули. Тодішні мартовські соціалісти, що утворили Центральний Комітет нічого не хотіли бачити крім Директорії зі Швеєм (у.с.р.) і відкинули те, що єдине можна було з користю зробити, — відкинули угоду, чи навіть згоду з українськими с.-р. "боротьбистами".

Хутко "Трудова Республіка" була захоплена Центральним Комітетом; Петлюра напризначав гетьманських цензорів, які почали викладати статті; а потім змінили редакцію і послали туди "благонадійних людей". Одночасно з сим органом у.с.р. (комуністів) "Боротьбу" було зовсім замкнено. Так все задушила Директорія зі своїми Коновальцями і Дітериками, що мов тоті звірі нищили згуртовану українську чорну сотню по Києві й хадали на право і на ліво. Згода між "боротьбистами" і українськими с.-р. (так званими "централастами") відразу зникла з обрії. Комуністи, які всі як один стояли за вигнання Французів і злих російських "добровольців" (Денікінів), опинилися в тому-ж стані, що й "боротьбисти".

Терор.

Бо й тих і других заарештовували однаково, хоч не однакова доля їх спіткала. Так арештованого члена с.-р. "боротьбиста" Шумського було випущено "сичовниками" на волю, бо вони довідалися, що то укр. с.-р.; а серед простих "сичовників" (не старшин) було сила прихильників тої партії. Але арештованих козаків з поміж чорноморського коша та інших робітників за те, що вони були комуністами було потайки вночі порозстріляно на галицько-ліпнянською розвідкою, що складалася зі старшин (офіцерів).

Разом з російськими робітниками і тими комуністами, що в українській армії воювали проти гетьмана було на вулицях Києва побивано чимало українських робітників і Поляків; зараз пригадує собі з поміж них колишнього члена Центральної Ради й у.с.р. Врублевського, якого як комуніста, бо довідалися, що він прийшов до комуністів України, було без ніякого суду розстріляно вночі на вулиці Матвеевській українськими чорносотенцями, галицьких агентів розвідки.

Та неборака не було вбито; а тяжко поранено. Тож він сів так при допомозі добрих людей та товаришів добров до дому та там і умер. Згодом, коли не помітилися, якийсь Чайковський казав, що колиби ми були знали, що він Українець, тоб не розстріляли, а то він, мовляв, говорив з ними по-московському!

Двічі узброєні ватаги напали на українське бюро Робітничих Спільнот і повиншували все майно, архів, книжки й меблі. Хоч Директорія сама виділа відшкодовану організаціям на суму близько 800.000 карбованців, але вилученого не повернем — отже сама Директорія була в руках узброєної банди, яка ні про що не мріяла, як про-міцний лад в ідеї Падеревського чи Денікіна. Всі оті Галичани подібного гатунку, що пода-

лися до Денікіна і вийшли наверх, що їм розходило не о Україну, але о панський порядок на Україні; бо-ж видано, що совітська Україна є незалежна від ніяких панів і суверенна, тоді як Україна Падеревського та Петрушевича, то — край, де пани сидять на ший робочого люду, а чи буде Україна, то їм байдуже.

Відхід до Денікіна.

Українські козаки і Галичани, що билися проти Денікіна, переживали панську годину. Петлюру стиснуто з боку Поляків, Румунів і Денікіна. Уступивши румунським боярам Буковину та українську Бесарабію, що їх вже Румуни загнали позакопили, він було злихався одного ворога і все наслідав на большевиків і бажав підмоги від антанті.

Та біда була та, що його армія складалася з простих козаків, які лише мріяли про землю і тут він зі своїм усім урядом мусів хоч змалювати дамами і ділами. Проти сього були Галичани, себ-то народові демократи, які вважали се важким гріхом проти святого права власності і кричали звідусіль про Петлюрів "большевизм". Дійшло навіть до того, що в Тернополі виходила газета надліпнянських "республіканців", а просто чорносотенників, "Республіканські Вісті", в котрих Петлюру уважано і називано "большевиком". Поляки і Денікін та-ко-рекомендували його скрізь за кордоном, та все-ж не йому пошкодило в очах антанті, а те, що він за своєю спиною не мав великої контрреволюційної сили. Вся чорна сотня пішла до Денікіна і Поляків, бо то була справа ясна: українська чорна сотня угинала деякий час ко-ло Петлюри, бо гадала, що всі радикальні дрібно-буржуазні гурти с.-р. та с.-д.-ів можна буде або скинути, або втягнути зовсім у свої ряди.

Сим пояснюємо дві чи три мови з права проти Петлюри (Балбачан, Осілко і т. д.). Та коли згодом вияснилося, що Англія і Франція, вважаючи Петлюрових людей за непереможних і нетвердих реакціонерів, хитких у боротьбі з большевиками, відмовились йому хоч чим небудь допомагати та за-явили йому байдуже, тоді всі ті, що вже давно тгнули руку реакції, пішли до спілки з російською реакцією. Так чинилася зрада Тарнавського і галицької старшини, які одночасно потягли за собою і більшість галицьких козаків.

Завал фронту.

Та на тому справа не скінчилась. Галичани, що боролися з польським панством, ще досі до згоди з ними не прийшли через велику зажерливість панів, тож мусіли шукати спілки з російською контрреволюцією, яка мала завзяти ся на Галичину. Та кволи українські чорносотенці з Денікіном, не могли поладнати через те, що той сам хотів панувати на Україні, як Поляки в Галичині, а одночасно їм бракувало сил створити свою міцну контрреволюцію, отже обставини їх штовхали теж до спілки з такою. Такого спільника вони знайшли в Поляках. Таким чином до Варшави про-брав ся Петлюра зі своїми прихильниками і тиняється там шукаючи підпори у Падеревського, колишнього соціаліста, а нині панського похитача.

Крім Петлюри під охороною Поляків вже й раніше перебували Сергій Шемет, з партії хліборобів-демократів, та ще деякі окремі особи, що стояли далеко вправо від Петлюри, — отже певно старі "оскільки", прихильники розстріляного Балбачана то що.

Додати треба тут пару слів, що "хлібороби-демократи" є партією дрібних власників, на-чеб то фермерів, хуторян, що мають маєтку до 100 десятин землі і вони є в опозиції до колишніх "хліборобів-власників", в котрій було все польсько-українсько-російське панство з гетьманом разом. Хлі-

бороби-демократи все повставали проти большевиків і вступили були до Денікіна. За кордоном вони мали таких своїх видних ідеологів, як Донцов — в швейцарській місії, та Степановський, видавець "І.У.kraine" в Лозанні. Обидві ці групи нині шукають ласки Поляків, обидві громадають навколо себе армію, обидві просять Поляків уступити частину України для нового теру і операцій проти Денікіна. Від них Поляки вимагатимуть різних уступок і обіцянок що до Галичини, аби тими голо-сами користатись як щитом на Заході при винищуванню галицького селянства.

І Петлюра і Шемет знаходяться на повній ласці Поляків, які можуть з ними робити все що схочуть: себ-то вигнати їх до большевиків, до Денікіна, просто за кордон, посядуть їх на хліб та волю до вязи, а навіть і порозстріляють, для чого завжди знайдуть виправдане.

Так отже виходу нема. Українська реакція, що сховалася в Польщі, мусить і буде служити знаряддям в руках польського імперіалізму на загині українським працюючим масам.

(Далше буде).

БЕЗДРОТНИЙ ТЕЛЕГРАФ В СОВІТСЬКІЙ РОСІЇ.

(Після "Укр. Шод. Вістий").

Підчас жовтневої революції 1917 р. в Петрограді не було здібних телеграфістів, оперувати на бездротній стації — радіо. Тоді доводилося присилувати "буржуазну інтелігенцію", щоби вона служила для совітського правління. Були часи, що ціми днями не було ніякої комунікації, і Росія була відірвана від усього світа — писали большевики.

Тепер часи змінилися. Техніка в пролетарській Росії розвилася і піднялася. По всій Росії оперує тепер сто бездротних стацій під назвою "Роста". Після слів одного кореспондента, в Росії тепер найкраще розвинена бездротна операція, вище чим в решта буржуазних держав.

Всі новини світа одержують ся в Росії скоро і акуратно. Вісти з фронту, на фронт, з життя закордонних держав скорі-ро-прибувають і висилають ся. По радіо розсилають ся новини, накази, всяка скоро комунікація. Розсилають ся агітаційні листки, карточки, пляни, програми. Навіть лекції читають ся по радіо, змісти для газетних та журнальних статей. Поїзди, кур'єри, автомобілі розповсюджують серед населення вісти, накази, події з кожної стації "Роста". Таким робом вся Росія зв'язана густою сіткою з головними центрами Петроградом і Москвою.

Найголовнішу роллю в закордонній агітації віграє тепер "Роста". Тому то ми часто чуємо в пресі про найновіші події в совітській Росії передані по "радіо".

"Роста" функціонує після найновіших і найкращих удосконалень сучасної техніки. Інженери-техніки цілого світа просто дивують ся, як може поширюватись і розвиватись техніка в пролетарській державі. Вони прикинули дивитись на пролетарську державу як на щось дике, грубе, на-сичене. Фактично воно так не є. Вже самий розвиток найновіших технічних засад показав, що в пролетарській державі техніка так розвивається, що не в однім перевищує техніку в капіталістичних державах. Практика показала своє.

Троцький в Києві.

ВАШІНГТОН, 1 лютого. — Одержана тут кабелеграма до укр. місії, основана на до-несеннях зі Львова, говорить: Троцький прибув до Києва сечас після того, як большевики здобули місто. Троцький повідомив робітничу класу, що російські совітські війська остануть на Україні лише так довго, як довго буде відна з Денікіном. Він порадив робітникам зорганізувати ся на військовий лад і оповістити, що границя між Україною і совітською Росією буде незадовго означена.

"НЕ МОЖУ МОВЧАТИ".

Се було літ чотирнадцять тому назад. Над Росією пови-сли чорні хмари найтемнішої реакції.

Тодішній прем'єр-кат російський, Аркадій Столін, з-д-во-рукою "усмирав" пов-ставший народ під своїм зна-менитим ключем: "Вперед у спокоєне, а потім реформи". По нещасній Росії буяла тоді козацька нагайка, свистали кулі і пишались шибениці.

Болотним стоном стогавав тоді російський народ... І в сих заклатах, чорних днях ніхто в Росії не мав відваги, не смів пустити пари з уст, не смів розкрити рота, щоби підняти голос протесту проти беззаконних надужит самодержавного правління над російським народом. Се було після преставної про-моції, після нещасної ре-волюції 1905 року.

В російських революційних рядах виринуло замішане... Дрогнули ряди, настав хаос і апатія... сміло і бодро виступили на бік революційні сили вертали розбитими, при-давленими і розчарованими.

Наступила тишина, як на цвинтарі, тишина, котру породила тупоті козацької кінноті, свисти стрілів і стони конюхачів...

І серед тої заклоїти тишини чорних днів реакції, роздзв'ясгучий голос протесту проти одичілої бушуючої реакції в Росії. Се був голос великого мислителя російської землі — Льва Николаєвича Толстого: "Не можу мовчати!"

Могучим відомоном відби-до по цілій Росії, а від краю до краю прокотил ся різкий протест — "не можу мовчати". Він розніс по цілій світі.

Загальний настрій за грани-цею, а особливо в Злучених Державах Америки "дадо до пізнання" царському правитель-ству, що воно зовсім хвятило через міру, що коли воно не опам'ятає ся в своїх "усмиряв-нях" російського народу, то йому трудно буде числити на позички у заграничних бан-ках... На однім засіданні Думи на запит лівих депутатів про розстріли і шибениці, всеро-сійський кат Столін в своє оправдане патетично заявив: "При ратованні горючої будів-лі з вимамі ніхто не числить ся". Він хотів казати, що при подавленні революції з люд-ським життям не числять ся...

Се було в Росії поверх де-сять літ тому назад. Тепер, по довгий час знова роздзв'ясгав ся смілий, різкий го-лос протесту:

"Не можу мовчати!" Він роздзв'ясгав ся в Росії, він разом він роздзв'ясгав ся в Злу-чених Державах Північної А-мерики.

Голос сей підняв американ-

Звездіч ("Р. Г.").

УКРАЇНСЬКЕ СТУДЕНТСТВО У ВІДНІ СУПРОТИ ПОДІЇ НА УКРАЇНІ.

(Кореспонденція з Відня до "Укр. Шод. Вістий").

В петлюрівсько-петрушеви-цькому контрреволюційнім та-борі досі кожне слово крити-ки сих двох "достойних" му-жів і їх прихильників уважа-ли за злочин. Ще недавно не можна було й думати про спі-вчуте до соціалістичної радян-ської України. Та дворуш-на політика сих диктаторів, ко-тра йшла ніби в різних напрям-ках, але до одної мети: до-стопання соціалістичної Укра-їни, завела їх спершу до ріж-них контрреволюційних, о-гнущ Одеси й Варшави, а по-тім об'єднала знову й побра-тала при посередстві світо-вого імперіалізму й польсько-московсько-української шля-хоцької - поміщицької - стар-шинської дипломатії. Се відчине-очі навіть віденським Україн-цям.

Українська студентська мо-лоді зібрана 1-го січня 1920 року на загальних зборах т-ва "Січ", скликаних для переве-діння вибору студентських деле-гатів до Української Націо-нальної Ради з теперішнім о-сідком у Відні, заявляє ось що: "Уважаючи Українську На-ціональну Раду в її більшості

українських працюючих мас з під економічного буржуазного гніту, — ми визнаємо Україн-ську Національну Раду зложити свою владу і передати всі свої функції в руки уря-ду Української Соціалістичної Радянської Республіки".

З 37 присутніх студентів за-цілу резолюцію голосувало 16, при голосованні окремо пер-шого пункту 19, себ-то абсо-лютна більшість. Резолюція "с.-демократів" з критикою Тарнавського і Лівницького при голосованні окремо про-те, з ким треба йти, збрала 12 голосів. Ре-зультат голосів розбила ся ще між двома резолюціями. Всі резо-люції всеж висловлювали не-довіре віденсько-петрушеви-цьській раді. Се голосоване набуває тим більше значення, що більшість студентів дістає допомогу для студій від петру-шевицького віденського по-сада Сінгальевича і сей останній через представника запомо-гого комітету повідомив збо-ро, що він спинить видаване допомоги, коли студенти зай-матимуть ся політикою замість науки.

Добра наука і для студентів і для петрушевиць та пе-трівців. І в загуманенні їх-німи бреханих головах почи-нає світити. Скоро надійде і ясний день!

"Усердна діяльність сто-рожі, що обидла мене, вира-жає ся в обзавах на червоних". "Мова, форма, якою описує продажня преса деякі обза-ви, — ганьба, сором для цивілі-зованого народу".

"Говорять нам, що сі "чер-воні" або большевики ведуть пропаганду проти правитель-ства! Припустім, що Мартен-не пропустить нагоди для по-хвалявання совітської Росії, другі російські іммігранти пе-реконали вже деяких Американ-ців, що для Америки потрібне совітське правління. Але чи треба лякати ся такої про-паганди, если американський нарід глоубить і свято почи-тає любує свої декларції не-зависимости і конституції?"

"А чому ми забуваємо про пропаганду, яку ми, Американ-ці вели в минувшій?"

Тут автор листа говорить про те, як Томас Джеферсон вів в Франції пропаганду а-мериканських ідей і ідеалів, за що відтак був вибраний президентом ам. республіки.

"Приде час, коли американ-ський народ буде соромитись на саму згадку теперішніх і-стеричних подій — паніки!"

Голос протесту проти хре-стоносного походу на росій-ських робітників в Злучених Державах були підняті в по-ронних часах і другими ви-дними особами (Американця-ми і деякими америк. орг-нізаціями). З різким протестом виступив професор Гартфорд-ського університету, Гопкінс, а навіть воєнно-патріотична організація "Ветерани Війни".

Постіда навіть домагаєт ся відкликання міністра справед-ливости, Пальмера.

Звездіч ("Р. Г.").

З ПОЛЬЩІ.

Заворушення в Польщі.

Революційний рух в Поль-щі росте з кожним днем так, що не може тому запобігти навіть утворення нового вар-шавського кабінету. З усіх у-свідів доносять, що задля бра-ку хліба не втихають голодні заворушення, які прибирають також політичний характер. Доказом того невідрадного становища в польських проми-слових ревірах є тисячі теле-грам о поміч.

Уважаючи натомість укра-їнське радянське правитель-ство в Києві одним компет-ентним правительством всієї України, отже й Галичини, до-ля якої взагалі і визволення я-кої з польсько-шляхоцького ярма зокрема нерозлучно зв'язані з долею цілої України; ба-чучи в зміненні київської про-летарсько-селянської україн-ської держави найкращу запо-року національно-державного і культурного розвитку та соці-ального визволення широким

Мійська управа в Лодзі те-леграфує: "Поміж десятками тисяч безробітних гуртують політичні заворушення задля безсовісної спекуляції і до-рожечі. Хліб на карті годі дістати, а за хліб без карт жа-дають нечувані ціни. В імені виголоділих мас, які приби-рають чимраз то грізнішу ро-ставу, просимо вислати нам сейчас 250 вагонів потрібної нам конче муки і забезпечи-ти нас, що й на далі будемо ді-ставати. Відпорушки наших споживчих товариств заявля-ють, що між робітниками по-ширюєт ся агітація, щоби пі-ти громадно на село і приму-сити селян до видачі средств поживи для голодуючого на-селення".

Мійська управа з Сосновець доносить: Депутатія зелізни-чників грозить страйком, бо не мають ані хліба ані барабаро. Мійське населення дуже обу-рене. Від шістьох днів дістають ми лише половину харчового придла, а від п'ятиох днів не дістаємо нічого. Просимо е-поміч. Не беремо на себе ні-якої відвічальности за наслідки.

ВИМИРАНЕ ДІТЯ В ЕВРОПІ.

На Україні нема малих дітей.

ЖЕНЕВА (Швайцарія), 28 січня. — Європі грозить за-гала з приводу побільшеня смертності між дітьми. Не-дуга се значно поширилась, як не надійде скоро поміч, особливо зі Злучених Держав і з Англії, як се звичають ви-значні делегати, котрі зібра-ли ся тут були недавно на конфе-ренцію "Ратованя дітей".

Лейді Мюрел Паджет, одна з британських відпорушниц, казала, що сотки дітей ум-ирають в Чехо-Словаччії зі сту-дентів і недостатні одежі. Вона запевняла, що там на кожних 50.000 жителів є лиш один лі-кар.

Панна Грістіч сповістила, що 80-процент дітей в Сербії хо-рує на сухоти. У тім краю — мовила вона, є 200.000 сиріт, з яких многа є вже на-пів ді-чалі з голоду і нужди, спричи-неної рабаванем сіл. Без-поміч Злучених Держав — зая-вила вона — більшість з них була би вже згинула.

Др. Фрік і панна Е. Пай, А-мериканки, описували стражда-ння дітей в Австрії й Угорщині, де — як вони кажуть — ши-талі є переповнені. Недостача медичних, одежі, мила і мо-лока здержували побороване-недуги. Американські агенції у Відні давали денно обідли для 100.000 віденських дітей, але се не вистарчало.

Пані Шрайбер заявила, що 150.000 осіб, головно дітей, померло з голоду в Німеччині підчас війни. Голод — го-ворила вона — створив многи злочини.

Майор Ледерей, обговорюю-чи ситуацію на Україні казав: "Я ніколи не бачив малої дит-тини на Україні. Всі тамошні діти мають понад сім років життя".

РЕВОЛЮЦІЯ В МІНІ.

БЕРЛІН, 26 січня. — Нині се положе-не в незасимим, що не-має питань в Берліні Раді й Лівницького, котрий ш-де в Варшаві по-служби на ріж-них у військовій службі. "Я не бачу, ч-му революція — Мораль в-ар-гументи недов-ни і оджи. Се-йська, що' є большевиків. Ний, обух в-их у військовій службі на своїм і-дех зимних но-ви і інші сплять в-аках, в котри-ний вітер, ш-через побити в-Жовіри, ста-тах, мають уні-ліантими і Злу-их їх кличуть с-и мусять здой-рі, уніформи, в-овіри не ли-овувати больш-

ПРЕНУМЕРУЙТЕ СОБІ
"МОЛОТ"
САТИРИЧНО-ГУМОРИСТИЧНА ЧАСОПИСЬ

Передплата — \$1.00 на рік, 5 цт. поодинокое число.

"МОЛОТ"

414 E. 9th St. — NEW YORK, N. Y.